

Sygn. akt III Ca 73/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Leszek Jantowski (spr.)

Sędziowie: SO Aleksandra Wikaryjczyk

SR del. Alicja Tułodziecka

Protokolant: stażysta Maciej Mądziel

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2015 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W.

przeciwko M. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni

z dnia 26 maja 2014 r. sygnatura akt I C 186/14

uchyla zaskarżony wyrok w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gdyni, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sygnatura akt: III Ca 73/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko M. W. domagając się zasądzenia kwoty 48.617,71 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 8.160,03 zł od dnia 13 czerwca 2013r. do dnia zapłaty, kwoty 51 zł od dnia 13 czerwca 2013r. do dnia zapłaty, kwoty 10.341,58 zł od dnia 13 czerwca 2013r. do dnia zapłaty, wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 30.065,10 zł od dnia 13 czerwca 2013r. do dnia zapłaty.

Pozwana M. W. w sprzeciwie od nakazu zapłaty, wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym wniosła o oddalenie powództwa w całości wraz z kosztami procesu. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana wskazała, iż pozew został wniesiony przedwcześnie, ponieważ w miarę swoich możliwości pozwana spłaca zadłużenie w ratach. Pozwana podniosła, iż nie przedstawiono jej rozsądnej propozycji ugody i oświadczyła, że dokonuje wpłat co pół roku, ponieważ tak otrzymuje przysługujące jej należności.

Wyrokiem z dnia 26 maja 2014r. Sąd Rejonowy w Gdyni oddalił powództwo w całości oraz obciążył powoda kosztami procesu.

Powyższe orzeczenie wydane zostało w oparciu o następujące ustalenia i rozważania prawne:

W dniu 17 marca 2009r. pozwana M. W. zawarła z (...) Bank (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę kredytu nr (...), na mocy której bank udzielił pozwanej kredytu w wysokości 35.000 zł. Kredyt miał zostać spłacony w 60 ratach miesięcznych.

W dniu 9 grudnia 2011r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zawarła z powodem (...) Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności pakietu 44.634 bezspornych i wymagalnych na dzień 30 września 2011r. wierzytelności.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, które nie budzą wątpliwości co do ich autentyczności, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary.

Podstawę prawną roszczenia powoda stanowił przepis art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2012r. Nr 1376 z późn. zm.) w zw. z art. 509 k.c. Jak stanowi art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe - przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Natomiast wedle art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania, a wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

W pierwszej kolejności zważyć należy, iż bezsporne pomiędzy stronami było, iż pozwana M. W. zawarła z poprzednikiem prawnym powoda (...) Bankiem (...) S.A. z siedzibą umowę kredytową. Mimo tego w ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na niewykazanie przez powoda w myśl art. 6 k.c., iż nabył on sporną wierzytelność od uprzedniego wierzyciela. Sąd nie negował, iż w dniu 9 grudnia 2011r. doszło do zawarcia przez powodowy fundusz sekurytyzacyjny z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. umowy sprzedaży wierzytelności, jednakże z powyższego faktu nie wynika, iż jej przedmiotem była wierzytelność przysługująca względem pozwanej M. W.. Z załączonego wyciągu z umowy cesji wynika tylko, iż przedmiotem przelewu był pakiet (...) bezspornych i wymagalnych na dzień 30 września 2011r. wierzytelności, jednak nie wykazano w niniejszym postępowaniu, iż wierzytelność względem pozwanej miała taki charakter. W ocenie Sądu z przedłożonych do akt sprawy dokumentów nie wynika jednoznacznie, że przedmiotowa umowa sprzedaży wierzytelności obejmowała sprzedaż wierzytelności przysługującej bankowi względem pozwanej. Faktu przejścia uprawnienia nie można bowiem wywieść z treści załączonego wykazu wierzytelności. Nie można bowiem stwierdzić, iż wykaz ten zawiera listę wierzytelności, które były przedmiotem umowy przelewu i nie można ustalić, czy pozostaje on w jakimś związku funkcjonalnym z umową z dnia 9 grudnia 2011r. Stąd też Sąd uznał, iż wskazane powyżej dokumenty nie stanowią wiarygodnego dowodu na okoliczność przejścia wierzytelności na powoda. W takiej sytuacji brak jest pewności, czy załącznik dotyczy przedmiotowej umowy, tym bardziej, że wnioskodawca załączył kserokopie dokumentów i nie można wykluczyć, czy skserowane strony załącznika stanowią w rzeczywistości załącznik do innej umowy, tym bardziej, że wnioskodawca w zakresie swojej działalności gospodarczej zajmuje się szeroko pojętą działalnością finansową (vide: kserokopia odpisu z KRS), a zatem zawiera liczne umowy sprzedaży wierzytelności. Stąd też, jeżeli powód wskazuje, iż nabył sporną wierzytelność winien to wykazać w sposób nie budzący wątpliwości.

Nadto strona powodowa nie wykazała wysokości zadłużenia pozwanej, zwłaszcza przy uwzględnieniu podniesionego przez pozwaną zarzutu, iż w miarę możliwości spłaca zadłużenie w odstępach półrocznych. Zwrócić przy tym należy uwagę, że w odpowiedzi na sprzeciw pozwanej powód wskazał, iż pozwana dokonała na jego rzecz tylko jednej wpłaty

w dniu 6 lutego 2012r. w wysokości 1.200 zł. Jednakże powód nie wskazał na poczet jakich należności wpłata ta została zaliczona tj. czy na poczet należności głównej czy też odsetek.

W ocenie Sądu pierwszej instancji powód winien – działając jako profesjonalista - wykazać w niniejszym postępowaniu ponad wszelką wątpliwość, że nabył wierzytelność żądaną pozwem oraz zasadność żądania pozwu co do wysokości - to jest w taki sposób konstruować zarówno umowy przelewu wierzytelności, jak i kompletować dokumentację stanowiącą podstawę żądania, ażeby nie budziła ona wątpliwości. W niniejszej sprawie powód w ocenie Sądu nie sprostał tym wymogom, tym samym powództwo podlegało oddaleniu na podstawie art. 6 k.c. a contrario.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. obciążając nimi w całości powoda, jako stronę przegrywającą proces.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżył go w całości, podnosząc zarzuty:

- zarzut naruszenia przepisów postępowania cywilnego w postaci art. 233 § 1 k.p.c. z zw. z art. 231 k.p.c. polegającego na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodu w postaci załącznika do umowy przelewu wierzytelności, polegającą na odmowie przyznania powyższemu dowodowi jakiegokolwiek waloru dowodowego oraz przy pominięciu okoliczności, iż przejście przedmiotowej okoliczności wynika również z innych ustalonych faktów, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, iż powód nie wykazał należytej legitymacji procesowej czynnej w niniejszej sprawie

- naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. polegającego na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez wyprowadzenie wniosków sprzecznych z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego przy dokonywaniu oceny wiarygodności i mocy materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie i przyjęcie, iż strona powodowa nie wykazała wysokości zadłużenia pozwanego zwłaszcza przy uwzględnieniu podniesionego zarzutu, iż w miarę możliwości spłacała zadłużenie w odstępach półrocznych, podczas gdy z wezwania do zapłaty z dnia 31 stycznia 2012 r. oraz treści pozwu jednoznacznie wynika, iż wpłata została zaliczona na poczet odsetek karnych naliczonych przez poprzedniego wierzyciela na dzień 15.12.2011r.

Wobec powyższych okoliczności skarżący wniósł o:

- zmianę wyroku w całości i zasądzenie od pozwanej kwoty 48.617,71 PLN wraz z odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
- zwrotu kosztów procesu za postępowanie przed Sądem I instancji według norm przepisanych oraz zwrotu kosztów procesu za postępowanie przed Sądem II instancji według norm przepisanych, w tym opłaty od apelacji i kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

W uzasadnieniu wskazano, iż Sąd naruszył przepisy prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. Powyższe naruszenia miały zasadniczy wpływ na wynik sprawy, gdyż spowodowały oddalenie powództwa w całości.

Strona powodowa przedłożyła w toku postępowania przez Sądem I instancji poświadczone za zgodność z oryginałem przez ustanowionego w sprawie radcę prawnego kserokopie następujących dokumentów:

1. wyciąg umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 9 grudnia 2011r.
2. wyciąg aneksu nr 1 do umowy z dnia 9.12.2011 r., na mocy której strony określiły dzień przeniesienia, skład i wartość nominalną portfela wierzytelności jak również cenę,

3. załącznik nr 1 do aneksu nr 1 umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 9 grudnia 2011 r. który zawiera wykaz wierzytelności w formie tabeli wskazującej na zobowiązanie M. W. z tytułu umowy kredytu z dnia 17 marca 2009 r.,
4. pismo (...) S.A. informujące, iż na podstawie umowy z dnia 9 grudnia 2011 r. Bank dokonał przelew wierzytelności z tytułu umowy kredytu gotówkowego na rzecz (...) w W.,
5. wezwanie do zapłaty z dnia 31 stycznia 2012r. kierowane do dłużniczki przez nowego wierzyciela ze wskazaniem zaległości głównej wraz z odsetkami karnymi i umownymi,
6. umowa kredytu gotówkowego nr (...) z dnia 17 marca 2009r.,
7. wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie umowy z dnia 19 maja 2010 r.,
8. bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 6 lipca 2011 r.,
9. wniosek o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu sądowej klauzuli wykonalności z dnia 26 października 2011 r.,
10. postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu egzekucyjnemu z dnia 24 listopada 2011 r.

W ocenie skarżącego powyższe dokumenty pozwalają na uznanie, iż strona powodowa wykazała wystąpienie faktów przemawiających za słusnością dochodzonego roszczenia – fakt zbycia wierzytelności na rzecz powoda, wraz z wszelkimi zabezpieczeniami wymienionymi w Załączniku nr 1 do umowy i wszelkie inne prawa z wierzytelności z zabezpieczeniami związane, w tym w szczególności roszczenia o zaległe odsetki, koszty i kary. Wśród nabytych przez Fundusz wierzytelności znajdowała się wierzytelność wynikająca z umowy kredytu (...) zawarta pomiędzy M. W. a (...) Bank (...) S.A.

Skarżący podkreślił, iż wskazany w wykazie wierzytelności numer umowy odpowiada numerowi wskazanemu w kserokopii umowy kredytu. Tożsame są również dane dłużniczki - adres jak i numer PESEL. O przejściu zobowiązania stanowiącego przedmiot niniejszego postępowania świadczy również informacja skierowana do dłużniczki od (...) S.A. w której zbywca zawiadamia, iż na podstawie umowy z dnia 9 grudnia 2011r. dokonał przelewu wierzytelności z tytułu kredytu z dnia 17 marca 2009 r. na rzecz (...) ze wskazaniem, iż przeniesienie wierzytelności stało się skuteczne z dniem 15 grudnia 2011r. Również wezwanie do zapłaty kierowane do dłużniczek przez nabywcę wierzytelności powoda skutkują powstaniem domniemania faktycznego, że niniejsza wierzytelność została skutecznie przeniesienia na rzecz strony powodowej. Nadto w samym aneksie do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 9 grudnia 2012r., strony wskazały na załącznik nr 1, w którym wykazane zostaną przeniesione wierzytelności. Odpis załącznika nr 1 do aneksu nr 1 umowy został przedłożony.

Zdaniem skarżącego przedłożenie wraz z umową o przelew wierzytelności wyciągu z wykazu wierzytelności ze wskazaniem nazwiska pozwanego oraz skierowanie do pozwanego zawiadomienia o cesji stwarza domniemanie faktyczne, iż wierzytelność ta została nabyta w ramach cesji, i że jest uprawniony do jej dochodzenia przed Sądem. Z domniemania faktycznego wynika, że określony fakt może być uznany za ustalony na podstawie innych ustalonych w toku postępowania faktów oraz w oparciu o zasady doświadczenia życiowego i logicznego myślenia (art. 231 k.p.c.).

Powód podnosił nadto, iż pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty nie kwestionowała wysokości roszczenia. Nie wnosił też o uszczegółowienie informacji poprzez wskazanie, w jaki sposób zostały zarachowane kwoty otrzymane przez obecnego wierzyciela. Pozwany podał jedynie, iż dokonuje wpłat w okresach co pół roku, ponieważ tak otrzymuje należności mu przysługujące. Powód potwierdził okoliczność otrzymania wpłaty w wysokości 1 200,00 zł dnia 6 lutego 2012r. Z wezwania do zapłaty z dnia 31 stycznia 2012r. wynika, iż kwota odsetek karnych naliczonych przez Bank na dzień 15 grudnia 2011 r. wynosiła 9 360,03 zł, zaś pozwem wniesionym w dniu 13 czerwca 2013r. powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 8 160,03 zł tytułem odsetek karnych naliczonych przez poprzedniego wierzyciela.

Porównując wartość obu kwot wywnioskować można, iż wpłata w wysokości 1 200.00 zł została zaksięgowana na odsetki karne naliczone przez Bank. Tym bardziej wskazuje na to fakt, iż pozostałe należności (kapitał, opłaty windykatyjne) nie uległy zmianie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie i skutkowała uchYLENIEM zaskarżonego wyroku wobec konieczności ponownego rozpoznania sprawy przez Sąd Rejonowy, jednakże z innych przyczyn niż w niej wskazane.

Sąd II instancji, kontrolując prawidłowość zaskarżonego orzeczenia, pełni także funkcję Sądu merytorycznego. Może, więc rozpoznać sprawę od początku, uzupełnić materiał dowodowy oraz poczynić samodzielne ustalenia na podstawie materiału zebranego w postępowaniu przed Sądem I instancji. Może także brać pod uwagę z urzędu naruszenie prawa materialnego.

Zadaniem Sądu jest merytoryczne rozpoznanie sprawy, zatem wydanie wyroku poprzedzać powinno przeprowadzenie i zamknięcie rozprawy. Stosownie do przepisu art. 224 § 1 k.p.c. Przewodniczący zamyka rozprawę po przeprowadzeniu dowodów i udzieleniu głosu stronom. Kontradyktoryjność procesu wymaga zapewnienia, aby strony mogły przedstawić swoje racje i dowody istotne dla rozstrzygnięcia sprawy na rozprawie, z możliwości ustosunkowania się do nich. Zamknięcie rozprawy jest możliwe dopiero, gdy postępowanie dowodowe zostanie zakończone, gdy wskazane przez strony istotne dla sprawy dowody zostały przeprowadzone. (por. wyrok Sadu Najwyższego z dnia 13 września 2012 r., V CSK 381/11, LEX nr 1223735; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 lutego 2012 r. III AUa 1310/11, LEX nr 1258314).

Tymczasem Sąd Rejonowy na rozprawie w dniu 16 maja 2014 r. po sprawdzeniu obecności nie dopuścił żadnych dowodów, zaoferowanych przez strony, szczególnie dokumentów załączonych do pozwu i pisma procesowego powoda z dnia 7 marca 2014 r., po czym zamknął rozprawę i ogłosił wyrok. Sąd zaniechał zatem w zupełności przeprowadzenia postępowania dowodowego, mimo tego, czyniąc ustalenia stanu faktycznego powołał się na dwa dokumenty, co do których nie przeprowadził dowodu z dokumentu. Nadto Sąd nie odniósł się do wniosku powoda o dopuszczenie dowodów z dokumentów załączanych do pozwu i pisma z dnia 7 marca 2014 r. oraz do zarzutów podnoszonych przez pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Sąd nie odniósł się do tego, w jakim zakresie pozwana kwestionuje roszczenie dochodzone pozwem. Z treści sprzeciwu wynika bowiem, iż pozwana nie kwestionuje istnienia zadłużenia w stosunku do banku w określonej wysokości, nie kwestionuje również legitymacji powoda do wystąpienia z tym roszczeniem, tym samym nie kwestionuje faktu zawarcia umowy cesji, natomiast wskazuje, że wystąpienie z roszczeniem jest przedwczesne.

W orzecznictwie przyjmuje się, iż dokonanie przez sąd ustaleń faktycznych na podstawie wskazanych przez stronę (a także dopuszczonych z urzędu) dowodów, które nie zostały w formalny sposób dopuszczone i przeprowadzone na rozprawie, narusza ogólne reguły postępowania w zakresie bezpośredniości, jawności, równości stron i kontradyktoryjności. Podstawą ustaleń faktycznych mogą być tylko dowody prawidłowo przeprowadzone. Sąd powinien wypowiedzieć się w przedmiocie wniosku dowodowego. Jeżeli zamierza więc wykorzystać stanowiący przedmiot wniosku dowodowego dokument, to powinien zgodnie z przepisami regulującymi postępowanie dowodowe (art. 217, 236 k.p.c.) wskazać sposób jego potraktowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2010 r., I CSK 197/09, LEX nr 564749; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2001 r., I PKN 571/00, OSNP 2003/14/330, LEX nr 78998).

Naruszenie powyższych zasad oraz brak prawidłowego przeprowadzenia postępowania dowodowego doprowadziło Sąd do dokonania wybiórczej oceny dowodów przedłożonych przez strony, co z kolei skutkowało przyjęciem przez Sąd, że powód nie wykazał, że doszło do cesji wierzytelności, nadto nie wykazał wysokości roszczenia, przy czym Sąd przyjmując takie stanowisko pominął w zupełności zarzuty podnoszone przez pozwaną, w szczególności zaś zakres, w jakim kwestionowała ona roszczenie powoda.

W ocenie Sądu błędne było zatem założenie Sądu, co do tego, iż powód nie wykazał zasadności i wysokości swego roszczenia, skoro Sąd zaniechał przeprowadzenia postępowania dowodowego z przedłożonych do akt sprawy dokumentów, w tym w szczególności z umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 9 grudnia 2011 r. (k. 34- 37v), załącznika nr 1 do umowy (k. 38-40), zawiadomienia o cesji wierzytelności (k. 39), wyciągu ksiąg bankowych (k. 57), wypowiedzenia umowy kredytu (k. 58). W tym zakresie trafny zatem był zarzut naruszenia przepisu art. 233§1 kpc regulującego zasadę swobodnej oceny dowodów

Wobec powyższych okoliczności, z uwagi na fakt, iż wydanie wyroku w przedmiotowej sprawie wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, Sąd Okręgowy na mocy art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi, w myśl dyspozycji art. 108 § 2 k.p.c., rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien przeprowadzić postępowanie dowodowe w całości, w szczególności z dokumentów zaoferowanych przez strony, następnie dokonać oceny całości zebranego w sprawie materiału dowodowego zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c., na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego winien poczynić ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonać oceny zasadności powództwa przy uwzględnieniu właściwych zasad rozkładu ciężaru dowodu zgodnie z przepisami art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. Nadto w zależności od powyższego rozstrzygnięcia powinien orzec o kosztach postępowania.